

NR1 2016

Lyckoslanten

TIDNINGEN OM PENGAR & SPARANDE • FRÅN SWEDBANK & SPARBANKERNA

SÅ FÅR DU
VECKO-
PENG!

PROFFSENS
5 BÄSTA TIPS

DU FÅR EN
**Zlatah-
AFFISCH!**

FINANSMINISTERDALEN

LÄRARHANDLEDNING

...TRÄR DEN
I OLIKA LÄNDER

LISA AJAX:

”**DROM
STORT!**”

LÄRARHANDLEDNING till Lyckoslanten

HÄR ÄR DET FÖRSTA omgjorda numret av nya Lyckoslanten. Tidningen, som har getts ut sedan 1926, är omgjord på en rad sätt för att ännu bättre kunna utnyttjas i undervisningen.

DEN NYA LYCKOSLANTEN riktar sig till barn i åldrarna 10–12 år, det vill säga årskurs 4–6. Den handlar om ekonomi, entreprenörskap och engagemang och svarar på frågor som till exempel: Vad är privatekonomi? Hur når jag mina drömmar? Vad vill jag förändra i mitt liv – och i samhället?

FÖR ATT UNDERLÄTTA för dig som lärare att jobba vidare med Lyckoslanten har vi tagit fram idéer till roliga och lärorika lektioner att använda i din undervisning utifrån tidningens artiklar. Uppgifterna utgår från läroplanens syften och kunskapskrav samt syftar till att stärka entreprenörskapet i skolan.

”En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållnings-sätt som främjar entreprenörskap.”

”Entreprenörskap i skolan är ett pedagogiskt förhållningssätt i klassrummet. Arbetsformerna stimulerar fantasi och skapande. Inre drivkrafter och motivation är viktigt för det entreprenöriella lärandet i alla åldrar, från förskola till vuxenutbildning. Centralt är att sätta det eleverna gör i ett sammanhang och se till helheten. Ämnesövergripande tematiska arbetssätt där elever tar ansvar för sitt lärande och där resultatet kan vara till nytta utanför skolan är karaktäristiskt. Samarbete med aktörer utanför skolan gör skolarbetet mer verklighetsanknutet.”

OM ENTREPRENÖRSKAP FRÅN SKOLVERKET

I DET HÄR KOMPENDIET finns några färdiga lektionstips som du kan göra med din klass. Eleverna kan även själva arbeta med frågeformuläret som finns på sidan 22 inne i tidningen. Frågorna bygger på Lyckoslantens innehåll. I vissa fall hittas svaren på tidningssidorna – andra frågor kräver lite mer reflektion och vidare efterforskning. Facit finns upp och ner på sidan 24.

ÖVERLAG HOPPAS vi att ni tycker att Lyckoslanten är ett kul och värdefullt inslag i skolvardagen. Lärarhandledningen finns även på www.lyckoslanten.se.

TILL SIST: Vi skickar ut tidningen till alla skolor med undervisning i årskurs 4-6 som finns med i Skolverkets register. Antalet tidningar till varje skola baseras på Skolverkets register. Om du vill beställa fler eller färre tidningar, ändra adress eller något annat distributionsrelaterat: maila till lyckoslanten@vi-tidningen.se.

NI ÄR ALLTID VÄLKOMNA att höra av er till oss på lyckoslanten@vi-tidningen.se. se med idéer, synpunkter och frågor! Och du, kika gärna in på vår nya webbsida www.lyckoslanten.se!

ÖVERGRIPANDE LÄROPLANSKOPPLING

”Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap.”

”Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor.”

”Eleverna tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö, kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt.”

"ÄR DU EN SPARA ELLER EN SLÖSA?"

Uppgift att arbeta vidare med

KOPPLING TILL LÄROPLANEN:

"Eleverna få möta ett innehåll som utgår från privat-ekonomi och relationen mellan arbete, inkomst och konsumtion."

ÄMNESOMRÅDE: Samhällskunskap

"Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola. Stödord, bilder och digitala medier som hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation."

ÄMNESOMRÅDE: Svenska

Läs intervjun med finansminister Magdalena

Andersson på sidorna 19–20.

1. Låt eleverna intervjua varandra två och två. När är din klasskompis en Spara eller en Slösa?
2. Låt eleven göra en "Spara eller Slösa"-beskrivning av klasskamraten. Därefter får de presentera varandra inför klassen. Presentationen kan ske genom bildcollage, drama eller i intervjuform.

"VAD ÄR DYRAST?"

Uppgift att arbeta vidare med

KOPPLING TILL LÄROPLANEN:

"Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på Internet."

ÄMNESOMRÅDE: Svenska

1. Eleverna får i hemuppgift att intervjua en vuxen person i deras närhet. De ska få den vuxne personen att nämna något som han eller hon tycker är dyrt, samt vad den saken kostar.
2. Varje elev skriver upp sin sak på tavlan – utan att avslöja vad den kostar.

Därefter resonerar eleverna i grupp vilka saker som de tror är dyrast resp billigast.

Nästa steg är att varje elev väljer en sak och enskilt reflekterar över följande frågeställningar:

- Tycker du att den är prisvärd eller inte?
- Varför tror du att saken kostar som den gör?
- Skulle du kunna tänka dig att köpa en sådan? Varför/ varför inte?

"VECKOPENGSSKOLAN"

Uppgift att arbeta vidare med

KOPPLING TILL LÄROPLANEN:

"Eleverna få möta ett innehåll som utgår från privat-ekonomi och relationen mellan arbete, inkomst och konsumtion."

ÄMNESOMRÅDE: Samhällskunskap

MIN VECKOPENGSPÄN

På www.lyckoslantenn.se finns statistik om vecko- och månadspeng.

Kika på fliken "Allt om veckopeng". På den undersajten hittar du veckopengsstatistik.

Titta på statistiken och resonera med eleverna om

bilden stämmer med deras uppfattning.

Låt eleverna reflektera individuellt kring hur de ser på vecko-/månadspeng. Varje elev skriver en egen handlingsplan för vad de vill uppnå utifrån frågeställningarna:

- Nuläge
- Önskat läge? Vad vill jag uppnå? (T ex: Månadspeng i stället för veckopeng? Mer ansvar för inköp som föräldrarna står för i dag? Det vill säga hjälp barnen att resonera i andra termer än hur mycket de har i veckopeng.)
- Hur ska jag göra för att nå det önskade läget?
- När ska jag göra det?

"GÄSTREDAKTÖRERNA"

Låt din klass göra ett uppslag till Lyckoslanten

KOPPLING TILL LÄROPLANEN:

"Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften."

"Undervisningen ska bidra till att stärka elevernas medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleverna får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket."

ÄMNESOMRÅDE: Svenska

Här är en mall för dig som vill göra ett uppslag med din klass! Dessa sektioner ska finnas med och anpassas till det aktuella ämnet. I kommande nummer "Så sparar jag".

1. NAMN PÅ KLASSEN och skolan, samt ort. Litet foto på klassen.

Att leverera: foto på klassen + kort presentation

2. "HALLÅ DÄR"-INTERVJU med en känd person. I en "hallå där"-intervju skriver man ut alla frågor och svar. Frågan markeras med fet stil, sedan kommer svaret. Man brukar få korta och redigera intervjupersonens svar för att det ska få plats och bli kärnfullt. Ofta brukar man mejla över citaten till intervjupersonen så att de känner att det som skrivs överensstämmer med det de sade.

Exempel på kändisar: youtubers, lokala sportstjärnor, kommunalrådet, musiker. Tips: mejla dem eller kontakta dem i sociala medier. Intervjuer kan göras via mejl.

Att leverera: Citatrubrik + "Hallå där"-intervju (1000 tecken inklusive blanksteg) + foto på kändisen (om det är en lokal kändis, annars ordnar redaktionen foto).

3. INTERVJU MED EN PERSON som har något intressant att berätta om ämnet i det kommande numret (i det här fallet klassens mattelärare).

Exempel på intervjupersoner: en äldre person, en lokal företagare, en hemlös.

Diskutera fram roliga vinklar med klassen. Exempel på vinklar:

- Mormor Agda, 84: "Jag tjänade extrapengar på att mjölka kor"
- Rektorn: "Jag var lat när jag var liten - slösade hela veckopengen direkt"
- Lena Jonsson som driver glasskiosken: "Jag jobbar dygnet runt"

Skriv en löpande text där den egna texten, så kallad

Till sidorna 14–15 får eleverna hjälpa oss att skapa innehållet i tidningen. (Till detta första nummer skrev en klass i Skärholmen artiklarna.) Vill du göra det här uppslaget med din klass?

Alla är välkomna att skicka in komplett material till oss på lyckoslanten@vi-tidningen.se. Vi väljer ut en klass som publiceras i tidningen.

Ämne till nästa nummer: Så sparar jag.

Vi behöver ert material senast: den 10 april.

brödtext, blandas med citat från den som intervjuas. Att leverera: rubrik och ingress (250 tecken)+ brödtext (1000 tecken inklusive blanksteg) + foto på den som intervjuas.

4. SAMLA IN KLASSENS BÄSTA TIPS på hur barn kan spara pengar! Alla får bidra med ett eller flera tips, anonymt eller med namn. Roligast är om tipsen inte är för lika varandra.

Att leverera: 5 tips (max tre meningar på varje tips).

5. KRÖNIKA AV EN ELEV.

Krönikor är mer personliga än intervjuer. Ofta skriver man i jag-form. "När jag åkte buss till skolan kom jag att tänka på en sak...". Ofta har man en poäng som man vill få fram och försöker få till i en rolig eller tänkvärd slutkläm.

Att leverera: Krönika (1200 tecken inkl blanksteg) + porträtt (gärna en selfie) på hen som skrivit.

BRA ATT TÄNKA PÅ:

FOTON. Det räcker oftast att fota med en hyfsat ny smartphone, om ni inte vill eller kan fota med andra kameror. Se till att ljuset är bra när ni fotar och att människor tittar in i kameran.

TEXTER. Alla texter levereras i word-format.

LITEN ORDLISTA

ARTIKEL = text i tidning. Ofta är någon person intervjuad.

Ingress = en slags sammanfattning av artikeln som ofta ligger i lite fetare stil innan själva brödtexten (se nedan). Där försöker reportern skapa intresse för artikeln genom att berätta vad den ska handla om.

BRÖDTEXT = själva artikeln kallas för brödtext.

FRÅGA-SVAR = en del artiklar byggs upp utan berättande text, utan har i stället enbart frågor och svar.

RUBRIK = den större överskriften som lockar till läsning och berättar vad artikeln handlar om

KRÖNIKA = en personlig text där skribenten utgår från sina egna erfarenheter. Ska vara tankeväckande och/eller underhållande.

"HELA VÄRLDEN GLASSAR"

Uppgift att arbeta vidare med

"Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information från olika källor."

"Eleverna ska möta matematisk formulering av frågeställningar utifrån enkla vardagliga situationer."

ÄMNESOMRÅDE: Matematik

GLASS DÅ OCH NU

Titta på glassaffischen från 1979. Du hittar den längst ner på den här sidan: <http://www.70s.se/index-filer/Page3436.htm>. Eller sök på: "Glassens historia går visserligen"

1. Vilka glassar finns även i dag? Hur mycket dyrare har de blivit i kronor? I procent?

GLASSTOKIGA SVENSKAR

Att svenskarna är ett glasstokigt folk är ingen hemlighet, vi äter näst mest glass i hela Europa. Ny statistik från Arla visar hur mycket vi tycker om glass. I sommar beräknas svenskarna äta hela 360 ton glass i veckan. Sett över landet är glasskonsumtionen ganska jämnt fördelad, men det finns regioner som sticker ut. Det är i Norrland som det äts mest glass, i mellersta Norrland anger knappt hälften (43 procent) att de äter glass minst två gånger i veckan och cirka 10 procent äter glass hela fyra eller fem gånger i veckan.*

På listan över svenskarnas favoritsmakar ligger smaker vanilj och choklad i topp med 25 respektive 23 procent av rösterna. Starka bubblare som kommande storfavoriter är lakrits och pekannöt.

1. Hur många gånger äter klassen glass i veckan? Totalt och snitt/elev.

2. Vilka är favoritsmakerna? Sammanställ klassens topp-tre favoriter.

* Undersökningen genomfördes på uppdrag av Arla under vecka 9, 2014 via Undersökningsföretaget Snabba Svar. Undersökningen genomfördes bland kvinnor och män i åldern 18 - 74 år i Sverige. Dessa utgjorde ett representativt urval av den svenska befolkningen vad gäller kön, ålder och region. Totalt genomförde 1046 personer undersökningen. Källa: <http://www.arlafoods.se/oversikt/nyheter-och-press/2014/pressrelease/svenskarnas-glassvanor-kartlagda-974032/>

RÄKNEUPPGIFT – HUR MÅNGA GLASSAR?

Karin älskar GB-sandwich och hon lägger hela sin månadspeng på att köpa denna glass. Hon har 150 kronor i månadspeng. Hur många glassar kan hon köpa i månaden? Hur många glassar kan hon köpa på ett år?

1. Vilken är din favoritglass? Vad kostar den?

2. Hur många favoritglassar kan du köpa om du får 150 kr i månadspeng?

